

N:o 84.

Af herr **J. H. G. Fredholm** från Stockholm, om afskaffande af tullen å blytråd och å visst slag af valsad eller smidd jernplåt.

Bland vidtagna förändringar i den tulltaxa, som trädde i kraft den 1 juli 1888, förtjena särskildt uppmärksammas åtskilliga tullavgifter som åsattes förut tullfria halffabrikat, hvilka utgöra råmaterial för inhemsk tillverkning. Till sådana avgifter äro att räkna icke blott den tullsats af 10 öre per kg., som, under tariffnummer 579, då åsattes »Tråd af koppar och annan ej specificerad metall; andra slag», och hvilken tullsats under nummer 585 är oförändrad bibehållen i den nu, sedan den 1 januari 1890, gällande tulltaxa, utan äfven den tullsats af 6 kr. per 100 kg., som från den 1 juli 1888 åsatts för valsade och smidda plåtar af jern och stål, när de äro slipade, polerade, fernissade, lackerade eller förzinkade, och som i nu gällande tulltaxa förekommer under tariffnummer 258.

De nu påpekade förändringarna i tulltaxan hafva utöfvat ett menligt inflytande på tvenne inhemska näringar — ett inflytande så menligt, att den ena af dem blifvit alldeles ödelagd. Sistnämnda näring omfattade tvenne mindre fabriker, som uppstodo med anledning af de af Riksdagen beviljade anslag till skjutskicklighetens befrämjande, och utgjorde blykolor föremålet för deras tillverkning. Dessa kolor, som icke stöpas utan pressas, tillverkas i därför konstruerade maskiner af äfvenledes pressad blytråd. Då denna ej utgör föremål för tillverkning inom landet, har densamma för den skull måst införas från England. Priset här på platsen har varit 27 å 29 kr. per 100 kg. När å denna varuartikel åsattes en tull af 10 kr.

per 100 kg., har följaktligen priset å råämnet för kulorna genom tullen höjts med omkring 40 % af förutvarande pris. För att utjemna det menliga inflytande denna stora prisstegring å råmaterialet ovillkorligen måste utöfva på metallbehållningen, förefans blott en utväg, den nemligen, att höja priset på de färdiga kulorna i förhållande till det genom tullen förhöjda priset på råmaterialet.

Af denna utväg kunde de svenska tillverkningarna dock icke begagna sig, ty enligt norska tulltaxan är, under tariffnummer 324, Bly i Ruller, Stænger, Traad og Plader, eller det råmaterial, hvaraf kulorna pressas, tullfritt, och enligt mellanrikslagen kunna i Norge pressade kulor såsom norsk tillverkning till riket tullfritt införas. När nu 1000 remingtonkulor väga 24 kg., är det gifvet, att, under lika förhållande i öfrigt, de i Sverige tillverkade kulorna måste i pris öfverstiga de i Norge tillverkade med å samma kvantitet råmaterial belöpande tullsats eller 2 kr. 40 öre. De noterade partiprisen utvisa äfven denna prisskilnad, ty då 1,000 remingtonkulor före tulländringen 1888 här i landet kostade 12,80 kr. hafva de efter denna stigit till ett pris af 15,20 kr., under det priset å de i Norge tillverkade under samma tid bibehållet sig vid oförändrad höjd eller omkring 12 kr. Det är under sådana förhållanden tydligt, att ingen afsättning af i Sverige tillverkade kulor skall kunna i konkurrens med de norska ega rum, och följaktligen har tillverkningen af de förra också måst upphöra. Någon annan utväg att bereda denna tillverkning möjlighet att existera förefinnes ej än den att återgå till det gamla systemets tulltaxebestämmelser i fråga om blytråd och göra införseln af denna såsom förut tullfri.

Den andra svenska näring, som lidit men af de i 1888 års tulltaxa införda ändringarna, är tillverkningen af knappar, förfärdigade af jernplåt. Ett gross-gross sådana knappar väger omkring 1 kg., och till deras förfärdigande åtgår 1,5 kg. plåt af storlek $31\frac{1}{2} \times 46$ c. m. Enligt den tulltaxa, som trädde i kraft 1 juli 1888, utgår tullen för 100 kg. lackerade plåtar med 6 kr., och är denna tullsats, under tariffnummer 258, i den nu sedan 1 januari 1890 gällande tulltaxa bibehållen. Tullafgiften å råmaterialet till ett gross-gross tillverkade knappar utgår sålunda med 9 öre. Detta kan må hända i och för sig icke anses vara mycket, men då man besinnar, att fabrikspriset på ett gross-gross knappar kan gå ned ända till 1,70 kr., så utgör tullen å råmaterialet i detta fall mer än 5 % af den tillverkade varans försäljningspris. En så betydlig extra skatt på tillverkningen skall naturligtvis i konkurrens med i tullpolitiskt hänseende mera

lyckligt lottade länders fabriker utöfva ett mycket förlamande inflytande på de inhemska fabrikernas afsättning. Det är visserligen sant, att detta menliga inflytande är kompenseradt genom den i vår tulltaxa under hela föregående årtionde och fortfarande å färdiggjorda knappar af jern och stål åsatta tull af 15 öre pr kilogram. Men oafsedt att detta förut för knapptillverkningen gällande tullskydd blifvit genom den till förment skyddande af svensk industri i 1888 års tulltaxa införda tull å råmaterialen reduceradt med 60 procent, så erbjuder likväl tullen å färdiggjorda knappar icke något som helst skydd mot de i Norge tillverkade, hvilka enligt mellanrikslagen kunna hit i riket tullfritt införas. Och då den norska tulltaxan, under tariffnummer 317, tillika medgifver fri införsel af smidd eller valsad jernplåt af mindre än $3\frac{1}{4}$ millimeters tjocklek, hvarunder den plåt, som utgör råmaterialen vid tillverkning af knappar är att hänföra, så är det tydligt, att den svenska tillverkaren på grund af landets tullagstiftning måste åtnöja sig med en 5 procent af försäljningspriset å simplare knappar mindre behållning än den norske tillverkaren, om den förre skall kunna ingå i täflan med den senare. Att en sådan minskning skall högst betydligt reducera vinsten på tillverkningen i dess helhet, om den icke gör den alldeles om intet, torde för hvar och en vara uppenbart.

Då blytråd af den beskaffenhet, som här åsyftas, eller af 10 millimeters tjocklek och der öfver, lika litet inom landet tillverkas som lackerad jernplåt af mindre än $\frac{1}{2}$ millimeters tjocklek, hvilken plåt är den som vid knapptillverkningen användes, så är tydligt, att de den 1 juli 1888 införda tullsatserna å förenämnda varuslag icke kunna hafva till uppgift att skydda någon svensk näring. Och då dessa tullar icke heller kunna i nämnvärd mån medföra någon inkomst för statskassan, då, åtminstone hvad nu omförmälda blytråd beträffar, införseln deraf upphört i samma stund kultillverkningen nedlagts, så kunna de utan någon som helst olägenhet åter afskaffas. Den omständigheten att de näringsgrenar, som genom meromnämnda tullars införande blifvit så högst betydligt lidande, äro af mindre betydenhet, bör icke utöfva något inflytande på bedömandet om de 1888 åsatta tullarne böra afskaffas eller icke, ty det torde kunna få antagas vara en oomtvistad sanning, att ingen näring, huru obetydlig den än är, bör utan att något statens ändamål det kräfver genom tullagstiftningen skadas och än mindre tillintetgöras.

På grund af hvad nu blifvit anfördt tillåter jag mig hemställa, att Riksdagen behagade besluta,

att blytråd af 8 millimeters diameter och der-
öfver, äfvensom

att valsad eller smidd jernplåt under $\frac{1}{2}$ milli-
meters tjocklek, vare sig slipad, polerad, fernissad,
lackerad eller förzinkad,

må varda vid införsel tullfria.

Om remiss af denna motion till bevillningsutskottet anhåller

Stockholm den 27 januari 1891.

J. H. G. Fredholm.
